

naar de eigen woorden der toelichting, *behoefte aan leerlingen* gevoeld om de ontworpen school te bevolken. De hier aan het woord zijnde leden betwijfelden of een school, waarvoor de leerlingen eigenlijk ontbreken, d. w. z. de leerlingen, die door hunne voorbereidende opleiding daarvoor geschikt zijn te achten, wel de resultaten zal afwerpen, die de Regeering daarvan te gemoet ziet. Zij wenschten, om de zaak niet op overhaaste wijze te moeten afdoen, tot de Regeering het verzoek te richten dezen post voorloopig terug te nemen om de zaak uit te stellen tot de behandeling der begrooting voor 1914.

Eenige leden verklaarden zich voorts getroffen door het veelzijdige karakter, dat een opleiding aan de geprojecteerde school naar de plannen der Regeering hebben zal. De school zal niet alleen opleiden tot landbouwleeraar, bestemd voor den voorlichtingsdienst of voor kleine landbouwschooltjes, maar ook tot adjunct-houtvester, wellicht tot ambtenaar bij het kredietwezen en tevens dienstbaar worden gemaakt aan de opleiding tot veearts. Deze leden meenden, dat er wel eenige grond bestaat voor de vrees, dat het nastreven van een zoo veelzijdig doel ten gevolge heeft, dat de opleiding voor het ene vak aan die voor het andere wordt opgeofferd. Zij stelden de vraag, of de Regeering dit voor de hand liggend bezwaar tot een punt van overweging heeft gemaakt en of zij het vertrouwen heeft, dat hierin geen gevaar schuilt.

Gevraagd werd voorts, waar de school zal worden gevestigd, hoe de Regeering denkt in de behoefte aan bevoegde leerkrachten te voorzien, waaruit die leerkrachten zullen worden gerecruteerd en of de school ook toegankelijk zal worden gesteld voor Europeanen en vreemde Oosterlingen.

Enkele leden bepaalden zich tot de opmerking, dat zij van 's Ministers voorstel met ingenomenheid hadden kennis genomen.

Wat aangaat de mededeelingen in de toelichting tot de Nota van Wijzigingen betreffende traktementsverbetering van de leeraren aan de inlandsche veeartsenschool en van de assistenten aan het veeartsenijkundig laboratorium, werd de opmerking gemaakt, dat te dezer zake geen gelden worden aangevraagd. Daarom was het niet duidelijk, wat de Minister met die mededeelingen bedoelt. De beslissing, welke de Kamer aangaande dit onderwerp heeft te nemen, kan alleen betreffen de gelden, die voor de doorvoering van het plan noodig zijn en het spreekt vanzelf, dat van zoodanige beslissing eerst sprake kan zijn, wanneer de aanvraag van die gelden aan de orde is. Men vroeg daarom nadere inlichtingen.

De beteekenis van de mededeeling, aan het slot van de toelichting tot de Nota van Wijzigingen, aangaande het voornemen sommige stukken vrij van zegelrecht te stellen, was voor verscheidene leden niet duidelijk. Zij vroegen dienaangaande nadere inlichtingen.

De Commissie van Rapporteurs, vertrouwende, dat de Minister bereid zal zijn de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen alsnog schriftelijk te beantwoorden, is van oordeel, dat daarmee de mondelinge behandeling van het wetsontwerp genoegzaam zal zijn voorbereid.

Aldus vastgesteld den 3den Mei 1913.

BOGAARDT.

J. W. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

DOLK.

VAN HOOGSTRATEN.

DE BEAUFORT.

(263. 11.)

NOTA VAN VERBETERING IN HET VERSLAG VAN DE
NIEUWE OVERWEGING IN DE AFDEELINGEN.

(In de Bijlagen verbeterd.)

(263. 12.)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG.

(Ingezonden bij brief van 5 Mei 1913.)

Terecht is er in het Verslag op gewezen, dat ook de ondergeteekende van gevoelen is dat het slechts in dringende omstandigheden aanbeveling kan verdienen in een wetsontwerp nog na het verschijnen van het Voorloopig Verslag gewichtige wijzigingen aan te brengen. Naar zijn oordeel waren in dit geval echter dergelijke omstandigheden aanwezig en hij meent te mogen verwachten dat deze zienswijze, na kennisneming van de volgende beantwoording van de opmerkingen in het Verslag, meer algemeen zal worden gedeeld.

Artikel 1.

Onderafdeeling 28 (Iste hoofdstuk). De reorganisatie van het Europeesche en Inlandsche personeel der algemeene politie op Java en Madoera maakte het noodig over te gaan tot een herziening van de voorschriften betreffende de kleding, uitrusting en bewapening van dat personeel. De nieuwe regeling, welke ook de bureau-oppassers omvat, is tot stand gekomen bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 4 September 1912 n°. 37 (*Indisch Staatsblad* n°. 456), in de artt. 1 en 6 waarvan de nieuwe modellen van kleding uitvoerig beschreven zijn.

Hoewel bij de begrooting nog niet op de geldelijke gevolgen van den maatregel was gerekend, meende de Indische Regeering de invoering niet tot 1914 te mogen uitstellen, omdat zij het niet raadzaam achtte den bestaanden toestand langer te doen voortduren. Vooral op de drie hoofdplaatsen van Java werd die toestand als onhoudbaar beschouwd. Niet alleen, dat in het bijzonder de Inlandsche agenten er over het algemeen slecht gekleed en vaak haveloos uitzagen, doch de modellen van kleding weken onderling zoo af, dat alle uniformiteit ontbrak. Daarbij kwam dat voorschriften noodig waren aangezien, wat het Europeesche personeel betreft, alleen voor de hoofdagenten te Bataavia een costuum was vastgesteld, terwijl de hoofdcommissarissen op de drie hoofdplaatsen nog geen ambtsgewaad bezaten en de commissarissen de oude schoutsuniform droegen, welke feitelijk niet voor hen was voorgeschreven.

Omtrent de kleding van de gewapende politiedienaren, die een andere taak hebben en dan ook anders bewapend zijn dan de gewone politie, is een afzonderlijke regeling getroffen. laatstelijk bij het Indisch besluit van 16 Januari 1912 n°. 75 (*Javasche Courant* n°. 11).

De vraag of de kosten van kleding van de algemeene politiedienaren niet behooren te worden gedragen door de betrokken gemeenten, moet ontkennend beantwoord worden, omdat de politiezorg niet behoort tot den werkring der gemeenteraden.

Onderafdeeling 61. (Iste Hoofdstuk). Met voldoening mocht de ondergeteekende uit het Verslag opmaken, dat algemeen de noodzakelijkheid wordt ingezien van een spoedige verbetering van de telegraafverbindingen tusschen Java en Celebes. De in het Verslag opgenomen beschouwingen van eenige leden toch gelden slechts de wijze waarop voorgesteld wordt om tot die verbetering te geraken.